

EET: Zrušení nebo dočasná změna zákona o evidenci tržeb

Věc: Žádost

Žádáme Ministerstvo financí, aby iniciovalo zrušení zákona 112/2016 Sb., o evidenci tržeb nebo, aby iniciovalo přijetí takových změn zákona, které odstraní jeho nadměrně restriktivní charakter a neúměrnou zátěž pro drobné podnikatele.

Pozn.:

Tento materiál slouží pro jednání s Ministerstvem financí. Cílem jednání je dosáhnout zrušení EET nebo alespoň odstranění šikanózního charakteru zákona 112/2016 Sb., o evidenci tržeb, zákona, jehož jediným zjevným účelem je vytvářet tlak na drobné podnikatele, zvyšovat jejich náklady, pracnost provozu, ohrožovat je neustálými kontrolami a hrozbou pokut a jiných sankcí a obecně znepříjemňovat jim život.

Úvod

Velká část podnikatelské veřejnosti si přeje, aby byl zákon o evidenci tržeb zrušen. Především pro malé podnikatele a živnostníky se stalo plnění podmínek zákona 112/2016 Sb., o evidenci tržeb velkou zátěží. Navíc ani slibované přínosy se neprokázaly. Nezvýšil se výběr daní ani se nenarovnal podnikatelské prostředí. Naopak. EET zlikvidovala tisíce firem a živností. EET zvýšila zátěž podnikatelů. EET vysává peníze jak státní, tak především peníze podnikatelů a živnostníků.

Než dojde ke zrušení zákona, je třeba zákon alespoň změnit. Je nutné odstranit ze zákona nejkřiklavější případy poškozování malého podnikání. Některé podmínky či ustanovení zákona navrhuje změnit či omezit, jiné navrhuje zcela zrušit. Pokud se v něčem mýlíme, a budeme o tom věcně a průkazně přesvědčeni, jistě budeme ochotni to uznat. Také však očekáváme, že se ministerstvo financí bude našimi požadavky vážně zabývat a bude je s námi diskutovat. Jsme připraveni vyslechnout argumenty odborníků ministerstva financí.

Požadované změny zákona 112/2016 Sb., o evidenci tržeb vyjadřují vůli členů neformálního bloku proti EET. Jde o řadu organizací či skupin, které reprezentují potřeby velké části podnikatelů a živnostníků. Proto doufáme, že naše návrhy bude ministerstvo financí brát vážně.

Seznam požadovaných změn zákona 112/2016 Sb., o evidenci tržeb (EET):

1. Zrušení „Účtenkovky“

Je nepřijatelné, aby stát organizoval hazardní hru za peníze daňových poplatníků. Účtenkovka popírá princip standardních hazardních her, kdy hráč riskuje svůj vklad a vítězové jsou vypláceni z vkladů sebraných od všech hráčů. V případě Účtenkovky „hráči“ nic neriskují a jejich výhry platíme z daní, které jsou jistě určeny na úplně jiný účel.

Je nezbytné konstatovat, že Účtenkovka je zjevně jen účelovým nástrojem, který má poštvat nepodnikající veřejnost proti podnikatelům a živnostníkům. Stát však nemá právo stavět proti sobě dvě skupiny občanů a nechat jednu těžit z práce druhé. Proto musí být Účtenkovka zrušena.

2. Limit pro osvobození od EET nastavit na 3,6 miliónů

Vycházíme z faktu, že např. malá hospůdka, která udělá denní tržbu 10 000 Kč, hospodaří na hraně ziskovosti. Prostým násobením pak vyjde, že taková živnost má obrát asi 3,6 milionů za rok. Pro veřejnost je třeba přísně rozlišit obrát, tedy celkové příjmy, a zisk, který z této částky nemusí být žádný nebo jen velmi nízký. Připomínáme, že podstatou a účelem podnikání je tvorba zisku, kterou tento stát těm nejmenším podnikatelům výrazně ztěžuje, až znemožňuje.

S ohledem na výše uvedené je nutné vyjmout z EET všechny, kteří jsou s podnikáním na hraně přežívání.

3. Pokuty výrazně snížit na běžnou úroveň, jež je pro přestupky obvyklá

Výši pokut, které autoři do zákona nastavili, považujeme za extrémní. Je nutné připomenout, že se jedná o přestupky, za které hrozí podnikatelům pokuty ve výši desítek, ba stovek tisíc korun. Nejvyšší sankce byla dokonce nastavena na 500 000 Kč, a to stále hovoříme pouze o přestupcích. Nejvíce pak ohromí skutečnost, že drastické pokuty dostávají podnikatelé pouze za porušení administrativních předpisů zákona o evidenci tržeb. Ve veřejnosti je vyvoláván dojem, že pokud někdo nevystaví účet, je to podvodník a zloděj. To je lež, protože ani nevydáním účtenky ještě nemusí dojít ke krácení tržby. Podnikatel musí být usvědčen z krácení tržby, neplacení daní a poplatků, aby mohl být patřičně potrestán. Je to stejné, jako by všichni řidiči byli trestáni za rychlou jízdu jen proto, že ji jejich vůz umožňuje. A mimochodem, ani v dopravě, kde jde o zdraví a o životy lidí, neexistují tak brutální pokuty, jako za to, že nemáte vyvěšené oznámení o EET nebo za to, že nevydáte účtenku.

Množství kontrol EET a především výše udělovaných pokut za zcela marginální přestupky jsou důkazem toho, že zákona o evidenci tržeb má jen a pouze restriktivní účel. Proto navrhuje, aby nejvyšší pokuta byla nastavena na 5 000 Kč a ostatní byly adekvátně tomu sníženy také.

4. Zrušit či výrazně omezit počty kontrol EET

Kontroly EET zcela nahradily kontroly, jejichž cílem je ověřit, zda podnikatel podniká poctivě a zda účtuje správně. Pokud vezmeme v úvahu počet těchto kontrol, to, na co se zaměřují a výši pokut, pak z toho bez pochyb vychází, že jsou účelově vytvořeny jen na to, aby byli podnikatelé a živnostníci pod tlakem. Je to šikanování, na které nemá stát právo.

Je třeba zrušit vyplácení odměn finančním úředníkům za zjištěné pochybení podnikatele. Taková odměna zcela mění zacílení kontroly. Odměna za nalezené pochybení mění motivaci kontrolujícího úředníka a vede k vyhledávání nedostatků za každou cenu.

Žádáme, aby byly kontroly EET zcela zrušeny, protože jejich účelem je pouze šikanování malých podnikatelů a živnostníků.

5. Zavést do kontrol EET poradenský princip: Poprvé upozornit a vysvětlit, podruhé pokutovat

Státní správa a finanční správa především má podle zákonů ČR na prvním místě brát v úvahu zájem a prospěch podnikatele. Tento princip Finanční správa v kontrolách EET porušuje. Pokud by měly být podmínky EET dále kontrolovány, a to jistě jen v minimální míře, pak to musí být kontroly postavené na poradenském principu. Tento princip budeme požadovat u všech kontrol obecně. Žádáme proto, aby byl zaveden princip dvou kroků. Při prvním zjištění kontrolující úředník podnikateli vysvětlí, v čem pochybil a popíše mu správný postup. Teprve potom, pokud při následné kontrole je pochybení poplatníka stejné, přichází na řadu sankce.

6. Snížit počet úředníků ministerstva financí o počty těch, kteří byli přijati v souvislosti s EET

Zavedení EET bylo veřejnosti prezentováno, jako nástroj zvýšení výběru daní, tedy příjmů státu. Je nepřijatelné, aby na jedné straně byli poplatníci zatíženi povinnými náklady na tato opatření a povinnostmi, které dále zvyšují jejich výdaj, když na straně druhé stát vynakládá prostředky na stovky (tisíce) nových úředníků, kteří jsou pak placeni z daní těch, na které opatření dopadají. Podívejme se na prostředky, které stát vydal jen za kontroly dodržování administrativních povinností vyplývajících ze zákona o evidenci tržeb.

Za rok a měsíc fungování EET provedla FS a CS přes 80 000 kontrol. Každou kontrolu prováděli dva úředníci a každá kontrola trvala nejméně tři hodiny (vycházíme z toho, že se úředníci musí dostat na místo provozovny, nějakou dobu tam okouní, pak nakupují, pak se prokazují, sepisují protokol a inkasují pokutu, a nepochybně se musí vrátit do tepla úřadu, kde ještě reportují nadřízeným a zpracovávají statistiky a analýzy – možná jim ani ty tři hodiny na jednu kontrolu nestačí).

Jednoduchým výpočtem zjistíme, že se jedná o téměř 500 000 pracovních hodin kontrolujících úředníků. Pokud by jedna hodina práce úředníka přišla stát na 350 Kč, pak nás jen kontroly EET stály asi 170 milionů Kč. Připočteme-li ještě pokuty, vybrané při těchto kontrolách, které činily asi 35 milionů korun, bylo za kontroly EET zbytečně vynaloženo přibližně 200 milionů korun.

7. Ze zákona odstranit sankci uzavření provozovny a odebrání (pozastavení) živnostenského oprávnění

Provozovna nebo dokonce živnostenské oprávnění jsou prostředkem obživy podnikatele. Odebrat občanovi možnost pracovat, odebrat mu zdroj obživy, byť jen dočasně, je v právní, demokratické společnosti nepředstavitelné a nepřijatelné. Není možné, aby o takovém zásahu do práv občana svévolně rozhodovali úředníci. Trochu jako výsměch státní moci podnikatelům už potom vypadá fakt, že to jsou stále tíž, kteří provádí kontroly, na základě kterých pak zavírají provozovny.

Z principu však odmítáme, aby za administrativní přestupek, a tím je i nevydání účtenky, mělo být vůbec zvažováno zavírání provozovny či pozastavení oprávnění podnikat. Paralelu nacházíme v postupu komunistického státu, který trestal nepohodlné občany tím, že jim zakazoval pracovat v jejich oboru nebo jim dokonce zamezil legálně pracovat.

Pokud by vůbec někdy mělo být přistoupeno k uzavření nějaké provozovny nebo pozastavení oprávnění podnikat, pak takové rozhodnutí podle nás přísluší pouze soudu a důvodem nemůže být pouhý administrativní přestupek.

8. Uhradit podnikatelům a živnostníkům náklady související s EET

Veškeré náklady, které podnikatelé museli za EET vydat, nesouvisí s jejich podnikáním a nepodporují výkonnost jejich podniku. Prostředky, vynaložené za pořízení a provoz EET nejsou prostředky vynaložené na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů. Navíc stát podnikatelům a živnostníkům svévolně předepsal pořízení něčeho, co je pro ně ohrožující, co jim komplikuje práci a stojí je to čas.

Žádáme, aby stát nabídl podnikatelům, že jim podložené náklady na vyžádání uhradí.

9. Vrátit se k zákonné praxi, že se účtenka vydává na vyžádání zákazníkem

Dlouho platil předpis, že účtenku je podnikatel povinen vydat, pokud o to zákazník požádá. Dnes je praxe taková, že podnikatel je vždy povinen účtenku vystavit, a přitom nejméně 80% zákazníků vystavení účtenky odmítá nebo ji neodebírá. Jedná se tedy o ryzí formalismus, je to opět jen zbytečná a demotivující povinnost podnikatelů. Navíc se při prosazování EET podařilo poštvat část veřejnosti proti podnikatelům a živnostníkům a tato část veřejnosti opakuje po státních úřednících, že podnikatelé kradou a že krátí tržby. Bylo by tedy dobré, možná žádoucí, dát těmto občanům možnost, aby se zapojili do kontroly podnikatelů tím, že budou žádat účtenky. To je nejjednodušší a nejlevnější kontrolní mechanismus, který je k dispozici.